

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2007
**Proba scrisă la MATEMATICĂ
PROBA D**
Varianta 050

Profilul: Filiera Teoretică: sp.: matematică-informatică, Filiera Vocațională, profil Militar, Specializarea: specializarea matematică-informatică
 ♦ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu. Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

La toate subiectele se cer rezolvări cu soluții complete
SUBIECTUL I (20p)

- (4p) a) Să se calculeze modulul numărului complex $-4 - 3i$.
- (4p) b) Să se calculeze lungimea segmentului cu capetele în punctele $A(3, -2)$ și $C(4, -3)$.
- (4p) c) Să se calculeze suma de numere complexe $S = i + i^3 + i^5 + i^7$.
- (4p) d) Să se determine $a, b \in \mathbb{R}$, astfel încât punctele $A(3, -2)$ și $C(4, -3)$ să fie pe dreapta de ecuație $x + ay + b = 0$.
- (2p) e) Să se calculeze aria triunghiului cu vârfurile în punctele $A(3, -2)$, $B(2, 2)$ și $C(4, -3)$.
- (2p) f) Să se determine distanța de la punctul $O(0,0)$ la dreapta $x + y - 1 = 0$.

SUBIECTUL II (30p)
1.

- (3p) a) Să se calculeze elementul $\hat{2}^{10}$ în $(\mathbb{Z}_8, \cdot)$.
- (3p) b) Să se calculeze expresia $E = C_8^3 - C_8^5$.
- (3p) c) Să se rezolve în mulțimea numerelor reale strict pozitive ecuația $\log_5 x = 1$.
- (3p) d) Să se rezolve în mulțimea numerelor reale ecuația $16^x - 32 = 0$.
- (3p) e) Să se calculeze probabilitatea ca un element $n \in \{1, 2, 3, 4, 5\}$ să verifice relația $3^n > 19$.

2. Se consideră funcția $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x^{15} + 2x - 1$.

- (3p) a) Să se calculeze $f'(x)$, $x \in \mathbb{R}$.
- (3p) b) Să se calculeze $\int_0^1 f(x) dx$.
- (3p) c) Să se calculeze $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x) - f(0)}{x}$.
- (3p) d) Să se arate că funcția f este strict crescătoare pe $\mathbb{R}$.
- (3p) e) Să se calculeze $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2\sqrt{n} + 3}{5\sqrt{n} - 2}$.

SUBIECTUL III (20p)

Se consideră matricele $I_2 = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$, $C = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & -1 \end{pmatrix}$ și $G = \{A \in M_2(\mathbf{R}) \mid A \cdot A^T = I_2\}$, unde

prin A^T am notat transpusa matricei A .

- (4p) a) Să se arate că $I_2 \in G$ și $C \in G$.
- (4p) b) Să se arate că dacă $A \in G$ și $B \in G$, atunci $A \cdot B \in G$.
- (4p) c) Să se arate că dacă $A \in G$, atunci matricea A este inversabilă și $A^{-1} \in G$.
- (2p) d) Să se arate că $(G, \cdot)$ este grup în raport cu înmulțirea matricelor.
- (2p) e) Să se arate că funcția $f : G \rightarrow \{-1, 1\}$, $f(A) = \det(A)$ este surjectivă dar nu este injectivă.
- (2p) f) Să se arate că mulțimea $H = \left\{ \begin{pmatrix} \cos a & -\sin a \\ \sin a & \cos a \end{pmatrix} \mid a \in \mathbf{R} \right\}$ este un subgrup al lui G .
- (2p) g) Să se dea exemplu de subgrup al lui G care are 2007 elemente.

SUBIECTUL IV (20p)

Se consideră funcțiile $f : [0,1] \rightarrow \mathbf{R}$, $g : [0,1] \rightarrow \mathbf{R}$, $h : [0,1] \rightarrow \mathbf{R}$, $G : [0,1] \rightarrow \mathbf{R}$, definite prin

$$g(x) = \frac{\ln(1+x)}{x}, \quad \forall x \in (0,1], \quad g(0) = 1, \quad f(x) = \ln(1+x) - x, \quad h(x) = f(x) + \frac{x^2}{2}, \quad \forall x \in [0,1],$$

$$G(x) = \int_0^x g(t)dt, \quad \forall x \in [0,1] \quad \text{și sirul } (a_n)_{n \geq 1}, \text{ definit prin } a_n = \int_0^1 \ln(1+x^n)dx, \quad \forall n \in \mathbf{N}^*.$$

- (4p) a) Să se calculeze $f'(x)$ și $h'(x)$, $x \in [0,1]$.
- (4p) b) Să se arate că $f'(x) \leq 0$ și $h'(x) \geq 0$, $\forall x \in [0,1]$.
- (4p) c) Să se arate că $x - \frac{x^2}{2} \leq \ln(1+x) \leq x$, $\forall x \in [0,1]$.
- (2p) d) Să se arate că funcția g este continuă pe intervalul $[0,1]$.
- (2p) e) Să se arate că $0 \leq a_n \leq \frac{1}{n+1}$, $\forall n \in \mathbf{N}^*$ și că $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = 0$.
- (2p) f) Utilizând metoda integrării prin părți, să se arate că $n \cdot a_n = G(1) - \int_0^1 G(x^n)dx$, $\forall n \geq 1$.
- (2p) g) Să se arate că $\lim_{n \rightarrow \infty} n \cdot a_n = G(1)$.

Varianta 050

Subiectul I

a) 5. b) $\sqrt{2}$. c) 0. d) $a = 1; b = -5$. e) $A = \frac{3}{2}$. f) $\frac{1}{\sqrt{2}}$.

Subiectul II

1) a) 0. b) 0. c) 5. d) $\frac{5}{4}$. e) $3^1 < 19, 3^2 < 19, 3^3 > 19, 3^4 > 19, 3^5 > 19 \Rightarrow p = \frac{3}{5}$.

2) a) $15x^{14} + 2$. b) $\frac{1}{16}$. c) $f'(0) = 2$. d) $f'(x) > 0$. e) $\frac{2}{5}$.

Subiectul III

a) Verificare directă.

b) $AA^t = I_2$ și $BB^t = I_2$.

Avem: $(AB) \cdot (AB)^t = (AB) \cdot (B^t \cdot A^t) = A(BB^t)A^t = AI_2A^t = AA^t = I_2 \Rightarrow AB \in G$.

c) Fie $A \in G \Rightarrow A \cdot A^t = I_2 \Rightarrow A^{-1} = A^t$.

d) Se verifică axiomele grupului.

e) $f(I_2) = 1, f(C) = -1 \Rightarrow f$ surjectivă.

Cum $I_2 \in G, B = \begin{pmatrix} \frac{\sqrt{3}}{2} & -\frac{1}{2} \\ \frac{1}{2} & \frac{\sqrt{3}}{2} \end{pmatrix} \in G, f(I_2) = f(B) = 1 \Rightarrow f$ nu este injectivă.

f) Fie $R_a = \begin{pmatrix} \cos a & -\sin a \\ \sin a & \cos a \end{pmatrix}, R_a \cdot R_b = R_{a+b}, (R_a)^{-1} = R_{-a}$.

g) Fie $D = \begin{pmatrix} \cos \frac{2\pi}{2007} & -\sin \frac{2\pi}{2007} \\ \sin \frac{2\pi}{2007} & \cos \frac{2\pi}{2007} \end{pmatrix}$. Construim subgrupul H al lui G.

$H = \{D^n \mid n \in \mathbb{N}\} = \{D^n \mid n = \overline{0, 2006}\}$.

Subiectul IV

a) $f'(x) = \frac{-x}{x+1}; h'(x) = \frac{x^2}{1+x}; (\forall)x \in [0,1]$.

b) Evident: $f'(x) \leq 0$ și $h'(x) \geq 0, (\forall)x \in [0,1]$.

c) Din b) rezultă f strict descrescătoare și h strict crescătoare, deci $\ln(1+x) \leq x$ și $\ln(1+x) - x + \frac{x^2}{2} \geq 0, (\forall)x \in [0,1]$.

d) $\lim_{x \rightarrow 0} g(x) = g(0) = 1 \Rightarrow g$ continuă la dreapta și în punctul $x_0 = 0$.

e) Avem :

$$0 \leq \ln(1+x^n) \leq x^n, (\forall)x \in [0,1], (\forall)n \geq 1. \Rightarrow 0 \leq \int_0^1 \ln(1+x^n) dx \leq \int_0^1 x^n dx = \frac{1}{n+1}, (\forall)n \geq 1,$$

adică $0 \leq a_n \leq \frac{1}{n+1}$, oricare ar fi $n \geq 1$. Utilizând criteriul cleștelui obținem: $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = 0$.

f) $\int_0^1 G(x^n) dx = \int_0^1 x' \cdot G(x^n) dx = x \cdot G(x) \Big|_0^1 - n \cdot \int_0^1 x^n \cdot g(x^n) dx$

Cum $x^n \cdot g(x^n) = \begin{cases} x^n \cdot \frac{\ln(1+x^n)}{x^n}, & x \in (0,1] \\ 0 \cdot 1, & x=0 \end{cases} = \ln(1+x^n), \quad \forall x \in [0,1], \text{ obținem}$

$$\int_0^1 G(x^n) dx = G(1) - n \cdot \int_0^1 \ln(1+x^n) dx = G(1) - n \cdot a_n, \text{ rezultă concluzia.}$$

g) Avem: $|n \cdot a_n - G(1)| = \left| \int_0^1 G(x^n) dx \right| \leq \int_0^1 |G(x^n)| dx.$

$$|G(x)| = \left| \int_0^x g(t) dt \right| \leq \int_0^x |g(t)| dt \leq Hx; \text{ unde } H = \sup_{t \in [0,1]} |g(t)|.$$

Prin urmare $|G(x^n)| \leq Hx^n, (\forall)x \in [0,1]; (\forall)n \geq 1.$

Deci $|na_n - G(1)| \leq H \int_0^1 x^n dx = \frac{H}{n+1}; (\forall)n \geq 1.$

Cum: $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{H}{n+1} = 0$; avem $\lim_{n \rightarrow \infty} (na_n) = G(1).$